

Elektrimajanduse stsenaariumid

EL Ülemkogu, Ministrite Nõukogu, VV ja RK seisukohad

Energiamaajanduse stsenaariumide **3 läbivat kriteeriumit**:

- Uus, nutikas ja paindlik infrastruktuur ja integreeritud võrguplaneerimine;
- Energia efektiivsus ja energiasääst: vajadus toetada investeringuid energiasäästu;
- Tunduvalt suurem taastuvenergia osakaal energiatarbimisest pärast 2020.a loomaks jätkusuutlikuma ja ohutuma energiasüsteemi
 - Vastavalt Euroopa Komisjoni „Energia tegevuskava aastani 2050“ tähendab see minimaalselt 49% taastuvenergiat elektri tootmisest aastaks 2050 (Current Policies stsenaarium)
 - Taastuvenergiaallikate osa elektritootmises tõuseb 64%-ni kõrge energiatõhususe stsenaariumis ja 87%-ni suure taastuvenergiaallikate osakaaluga stsenaariumis

Võtmeküsimused / muutujad

- CO₂ hind
- Kohalike võimsuste olemasolu tagamine → (n-1-1 kriteerium)
- Uttegaasi kasutus → uttegaas kõikides stsenaariumites
- Taastuvenergia kasutamine

Elektrimajanduse stsenaariumid

Kõrge CO₂ hind

CO₂ hind:
IEA 450 ppm
stsenaarium

Liberaalne

Liberaalne+
(kohalike võimsuste
tagamine, sh
taastuenergia)

Taastuenergia

CO₂ hind: IEA
New Policies
stsenaarium

CO₂ kollaps

CO₂ hind: **0**

Liberaalne

- Riik ei sekku elektrimajandusse ning piirdub reguleeriva rolliga;
- Kehtivad riigi poolt senivõetud seisukohad, eesmärgid ja kohustused;
- Kõik energiatootmise tehnoloogiad ja kütused konkureerivad vabal turul;
- Ükski energiatootmisetehnoloogia ei saa toetust;
- Ei ole vahet, kas elektritootmise võimsused asuvad Eestis või riigist väljaspool, elektriühendused ja turg toimivad plaanipäraselt ning tõrgeteta
- Kohalikke võimsusi peab olema piisavalt elektrivõrgu tehniliseks toimimiseks
- CO₂ hinnad on Rahvusvaheline Energia Agentuuri „New Policies“ stsenaariumi järgi

Liberaalne+ (kohalikud võimsused)

- Prioriteediks energiajulgeolek ning kohalike tootmisvõimsuste olemasolu;
- Sama kui liberaalne, kuid riik püstitab konkreetseid eesmärke kohalike tootmisvõimsuste olemasolule ning vajadusel loob toetusmehhanismid võimsustele;
- Stsenaarium analüüsitakse detailselt läbi juhul, kui liberaalse stsenaariumi tulemused näitavad, et Eestis tulevikus ei ole piisavalt kohalikke elektrienergia tootmisvõimsusi („n-1-1“ kriteerium ei ole täidetud)
- Analüüs näitab, kui palju maksab ühiskonnale kohalike tootmisvõimsuste olemasolu võrreldes liberaalse stsenaariumiga

Taastuenergia

- Eesmärgid: taastuenergia moodustab 50% tarbimisest aastaks 2030 ning 100% aastaks 2050;
- Prioriteediks on keskkond, energiajulgeolek, kohalike tootmisvõimsuste olemasolu, mitmekesisem tootmisportfell, uute töökohtade loomine, väliskaubandusbilansi parandamine, loodusvarade kasutusefektiivsus;
- Riik püstitab konkreetseteks aastateks siduvaid ja kõrgeid eesmärke taastuenergia osakaalule elektri- ja soojusmajanduses;
- Uued investeeringuid fossiilsetel kütustel põhinevatesse jaamadesse ei ole lubatud;
- Analüüs näitab, kas TE stsenaarium maksab ühiskonnale rohkem kui liberaalne stsenaarium.

CO₂ kollaps

- Sama kui liberaalne, v.a. CO₂ hind on null

Kõrge CO₂ hind

- Sama kui liberaalne, v.a. CO₂ hinnad on Rahvusvaheline Energia Agentuuri „IEA 450 ppm“ stsenaariumi järgi
- Stsenaarium vastab EL *Energy Roadmap 2050* strateegiale